

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	6723204755
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6723204755.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U. P., narodený J., zastúpený JUDr. Bronislavou Garajovou, advokátkou, Poltár, Železničná 291, 2/ U. Z., narodená J., aj ako právna nástupkyňa pôvodného žalobcu D. Z., narodeného J. zosnulého dňa J., (v pôvodnom konaní vystupujúca ako žalobkyňa 3/), proti žalovaným 1/ L. B., narodený J. a 2/ R. B., narodená J. obaja zastúpení OKTAVCOVÁ & partners, s.r.o., Zvolen, Strážska cesta 3872, o návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6C/31/2023, o dovolaní žalobcu 1/ a pôvodného žalobcu 2/ D., proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2024 sp. zn. 13Co/38/2024, takto

rozhodol:

- I. V dovolacom konaní namiesto pôvodného žalobcu 2/ Y., narodeného J., zosnulého X..., s posledným trvalým pobytom O., p o k r a č u j e s jeho právnu nástupkyňou U., narodenou J. s trvalým pobytom O.
- II. Dovolacie konanie, pokiaľ ide o pôvodného žalobcu 2/, z a s t a v u j e.
- III. Dovolanie žalobcu 1/ o d m i e t a.
- IV. Žalovaným 1/ a 2/ priznáva voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 12. decembra 2023, č. k. 6C/31/2023-38 nariadil na návrh žalobcov neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zdržať sa prechodu a prejazdu pešo, motorovými vozidlami a stavebnými mechanizmami cez pozemok vedený na LV č. XXXXX k. ú. Y. ako C-KN parcela č. 7381/12 ostatné plochy o výmere 805 m² (výrok II., III.). Zároveň poučil žalovaných 1/, 2/ o možnosti podania žaloby vo veci samej (výrok IV.) a uložil im tiež povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcom trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým rozhodne o ich výške (výrok V.).

1.1. Súd prvej inštancie aplikujúc ust. § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) mal na základe žalobcami predložených dôkazov osvedčené, že sú podielovými

spoluvlastníkmi uvedeného pozemku (žalobca 1/ v podiele 1/8 k celku a žalobcovia 2/ a 3/ v podiele 1/8 k celku) spolu s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi R. M. s manželkou F. M. (podiel 1/80 k celku), C.. E. U. s manželkou U.. W. U. (podiel 1/8 k celku), Z. O. s manželkou L. O. (podiel 1/8 k celku), T. L. (podiel 1/8 k celku), U. M. (podiel 1/8 k celku), G. M. s manželkou W. M. (podiel 1/8 k celku) a U. F. (podiel 9/80 k celku). Žalovaní 1/ a 2/ používajú tento pozemok bez právneho dôvodu na prechod a prejazd k svojmu pozemku vedenému na LV č. XXXXX k. ú. Y. ako C-KN parcela č. XXXX/XX o výmere 418 m² a č. XXXX/XX ostatné plochy o výmere 252 m², na ktorom bez stavebného povolenia realizujú výstavbu rodinného domu. Žalovaní nereagovali na návrh žalobcov na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu a pozemok využívajú a jazdia cezeň nielen ich osobné motorové vozidlá, ale aj stavebné stroje, nákladné autá a ťažké mechanizmy k ich nepovolenému stavenisku, pričom za užívanie pozemku neposkytujú žalobcom žiadnu náhradu. Prvoinštančný súd, posudzujúc mieru zásahu do práv tej-ktorej strany mal za to, že by mohlo dôjsť k poškodeniu práv žalobcov, a preto návrhu vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že v konaní úspešným žalobcom priznal voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ uznesením z 30. apríla 2024 sp. zn. 13Co/38/2024 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh žalobcov 1/ až 3/ na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I.), žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobcom 1/ až 3/ nepriznal (výrok II.) a žalobcom 1/, 2/, 3/ uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

2.1. Podľa odvolacieho súdu žalobcovia v podanom návrhu a ani následne počas konania neuviedli nič, čo by opodstatňovalo obavu, že v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia dôjde k ťažko zvrátiteľnému, resp. nezvratnému stavu vo vzťahu k ich (spolu)vlastníckym právam k spornému pozemku. Svoj návrh založili v podstate iba na tvrdení, že žalovaní neoprávnene prechádzajú po ich pozemku, čomu chcú zamedziť, avšak na tomto základe nie je možné bez ďalšieho založiť poskytnutie ochrany neodkladným opatrením, ktorého účelom je predídanie bezprostredne hroziacej ujme. Žalobcom podľa odvolacieho súdu nehrozí žiadna ťažko napravitelná, či dokonca nenapravitelná ujma v dôsledku žalovanými realizovaného (podľa žalobcov neoprávneneho) prechodu po spornom pozemku, na ktorom sa navyše nachádza asfaltová cesta. Ani súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezadefinoval hrozbu ujmy, ktorá by mala spomínaný charakter a za takú odvolací súd nepovažoval konštatovanie prvoinštančného súdu o tom, že neodkladné opatrenie zamedzí vzniku (bližšie nedefinovanej, pozn. odvolacieho súdu) ujmy na právach žalobcov, vzniku ďalších sporov a urýchli vyriešenie otázky zriadenia vecného bremena. Žalobcovia sa za daného stavu môžu domáhať ochrany svojich (spolu)vlastníckych práv s odkazom na ust. § 126 ods. 1 OZ podaním návrhu vo veci samej, t. j. podaním žaloby, ktorá pre svoju úspešnosť nevyžaduje, aby vlastníč preukázal, že neoprávnené zásahy do jeho vlastníckeho práva spôsobujú nezvratné následky. Odvolací súd vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia neosvedčili potrebu bezodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením, zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a ďalšími námietkami žalovaných sa už nezaoberal.

2.2. Odvolací súd zároveň uviedol, že ak žalovaní realizujú nepovolenú stavbu, ide o okolnosť nemajúcu právny význam pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, pričom absencia príslušného stavebného oprávnenia je otázkou, ktorej riešenie patrí príslušnému stavebnému úradu.

2.3. Keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu musel podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP rozhodnúť o trovách celého konania. Nakoľko návrh žalobcov bol zamietnutý, úspešným žalovaným priznal podľa § 262 ods. 1 a § 255 CSP voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, keďže v prvoinštančnom konaní im žiadne trovy nevznikli (ich prvým úkonom bolo odvolanie).

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie tvrdiac, že

im súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

3.1. Napadnuté uznesenie považovali za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, porušujúce právo na spravodlivý proces, lebo z jeho odôvodnenia nevyplýva, z akých dôkazov odvolací súd vychádzal. Paušálne konštatovanie krajského súdu, podľa ktorého žalobcovia neosvedčili hrozbu ťažko napravitelnej, či nenapravitelnej ujmy na ich právach a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, treba považovať za prípad krajného formalizmu a svojvôle. Žalobcovia pred všeobecným súdom dostatočným a zrozumiteľným spôsobom zdôvodnili existenciu svojho práva a jeho sústavné porušovanie zo strany žalovaných, čo navyše podporili dôkazmi a odkazom na judikaturu slovenských súdov. Úlohou krajského súdu bolo preto reagovať priamo na túto ich argumentáciu, nie paušálne odkázať na absenciu niečoho, čo napokon žalobcovia preukázali a tvrdili. Žalobcovia podľa dovolania nepochybne osvedčili svoje vlastnícke právo k pozemku, osvedčili aj porušovanie svojho práva žalovanými a užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, a to najmä bez náhrady. Neodkladná úprava pomerov strán bola teda podľa prvostupňového súdu dôvodná, lebo bez neodkladnej úpravy pomerov strán by bolo ich vlastnícke právo sústavne a na dennej báze poškodzované. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, ktoré skutočnosti mal súd za preukázané a ako k tomu záveru dospel. Súd sa nezaoberal ani základnou otázkou toho, prečo vlastne žalobcovia preukazujú obmedzovanie ústavných práv - práva vlastníť majetok so všetkými jeho obsahovými náležitosťami. Z uvedeného dôvodu je napadnuté rozhodnutie nielen arbitrárne, ale aj nepreskúmateľné, pretože nedáva odpoveď na to, prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol, čo sťažuje možnosť brániť sa proti napadnutému rozhodnutiu, pretože nedokáže určiť, kde nastala chyba v rozhodovacej činnosti súdu (či súd napr. vôbec nezvažoval predložené dôkazy, či ich súd síce zvažoval, ale celkom zjavne ich nesprávne vyhodnotil, alebo či ich aj zvažoval, správne vyhodnotil, ale v rozpore s tým rozhodol). Už len samotná absencia skutočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je dôvodom na jeho zrušenie.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že neexistuje zákonný dôvod, ktorý predstavuje taký stav právnych vzťahov medzi účastníkmi, ktorý vyžaduje dočasnú, rýchlu a najmä bezodkladnú úpravu pomerov inštitútom neodkladného opatrenia. Navrhli, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol príp. zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

5.1. Dovolanie bolo podané ako spoločný mimoriadny prostriedok pôvodných žalobcov 1/ a 2/, avšak pôvodný žalobca 2/ v priebehu dovolacieho konania zomrel, pričom jeho jediná právna nástupkyňa žalobkyňa 3/ (uznesenie dedičského súdu č. I. 342) na podanom dovolaní netrvala a uviedla, že v konaní bude pokračovať žalobca 1/ (č. I. 358). Takýto prejav vôle možno bezpochyby považovať za späťvzatie dovolania, a preto predmetný opravný prostriedok, pokiaľ ide o pôvodného žalobcu 2/ dovolací súd v zmysle ustanovenia § 446 zastavil.

5.2. Ďalej dovolací súd skúmal podaný opravný prostriedok ako dovolanie žalobcu 1/, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu 1/ treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný

opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V prípade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti rozhodnutia podľa § 420 CSP dovolací súd v prvom rade skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Dovolací súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené (príp. zmenené) rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, nekonzumujúce vec samu, nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, a preto voči takémuto rozhodnutiu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné (pozri judikát R 21/2018 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/157/2017, 3Cdo/167/2017, 8Cdo/83/2017, 5Cdo/119/2021, 5Cdo/164/2021).

10. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. Práve o takéto rozhodnutie odvolacieho súdu, napadnuté dovolaním žalobcov ide podľa najvyššieho súdu a možno povedať, že je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a prípustnosť dovolania nie je v súdnej veci v zmysle ustanovenia § 420 CSP vylúčená.

11. Dovolací súd už na tomto mieste považuje za podstatné uviesť, že z obsahu podaného dovolania nepochybne vyplýva (§ 124 ods. 1 CSP), že jadrom žalobcom 1/ podaného dovolania je jeho nesúhlas s právnym posúdením veci zo strany odvolacieho súdu. Dovolacia argumentácia, cez prizmu ním prezentovaného právneho stavu, smerovala proti právnym záverom odvolacieho súdu, ktoré podrobil kritike. Podľa jeho názoru - v zhode s právnymi závermi prvostupňového súdu - malo byť v jeho veci nariadené neodkladné opatrenie tak, ako to žalobcovia požadovali. V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že právne aspekty posudzovania danej veci zo strany odvolacieho súdu, (ktorého rozhodnutie bolo predmetom dovolacieho prieskumu v limitovanom rozsahu ustanovenia § 420 písm. f) CSP) neboli zásadného významu pri skúmaní opodstatnenosti žalobcom namietaných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko (i) podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, (ii) prípadné právne posúdenie veci dovolateľom formálne podriadené pod § 420 písm. f) CSP síce môže dovolací súd vecne preskúmať, avšak iba v rozsahu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP („autentické porozumenie dovolateľovi“), ktoré však v okolnostiach danej veci bolo ex lege vylúčené (§ 357 písm. d) a e) v spojení s § 421 ods. 2 CSP) a (iii) prípadné právne posúdenie veci sa síce môže premietnuť (aj) do porušenia práva na spravodlivý proces, ak právne závery súdu boli celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, čo však v danej veci nebolo zistené.

12. Inštitút neodkladného opatrenia upravuje CSP v § 324 a nasl. ako tzv. osobitný procesný postup, ktorému zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Cieľom inštitútu neodkladného opatrenia je poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným právam subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie, prípadne eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného sporového konania nastať. Za týmto účelom zákonodarca zakotvil zjednodušený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla

rozhoduje v lehote 30 dní bez vylúchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Táto krátka zákonná lehota neumožňuje, aby súd vykonal riadne dokazovanie a nariaďoval pojednávanie. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch. Riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené (k tomu sa obdobne vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. augusta 2020, sp. zn. III. ÚS 294/2020).

13. V podstatnom žalobca 1/ v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal postup odvolacieho súdu, a to najmä, že jeho rozhodnutie je neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne, v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivého procesu.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa odvolací súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu 1/, že v konaní došlo k tvrdeným vadám zmätočnosti.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Žalobcom 1/ namietané vady napadnutého odvolacieho rozhodnutia majú priamu spojitosť predovšetkým s riadnym odôvodnením súdneho rozhodnutia. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

17. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu, (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp., že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné, či arbitrárne. Dovolaním napádané rozhodnutie totiž primerane dostatočným spôsobom (vzhľadom k osobitostiam konania o nariadení neodkladného opatrenia) uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu v rámci odvolacieho konania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

18.1. Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. Najvyšší súd konštatuje, že argumentácia odvolacieho súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam CSP, týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia pre potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami (§ 325 ods. 1 CSP). Tieto argumenty vychádzajú najmä z podstaty konania o neodkladnom opatrení, jeho účelu, ale i úskalí, ktoré obmedzený súdny prieskum predstavuje. Odvolací súd v rozsahu svojich nosných dôvodov uviedol, že žalobcovia v podanom návrhu a ani následne počas konania neuviedli nič, čo by opodstatňovalo obavu, že v prípade nenariadenia neodkladného opatrenia dôjde k ťažko zvrátiteľnému, resp. nezvratnému stavu vo vzťahu k ich (spolu)vlastníckym právam k spornému pozemku. Svoj návrh založili v podstate iba na tvrdení, že žalovaní neoprávnene prechádzajú po ich pozemku, čomu chcú zamedziť, avšak na tomto základe nie je možné bez ďalšieho založiť poskytnutie ochrany neodkladným opatrením, ktorého účelom (ako už bolo uvedené) je predídienie bezprostredne hroziacej ujme. Žalobcom podľa odvolacieho súdu nehrozí žiadna ťažko napravitelná, či dokonca nenapravitelná ujma v dôsledku žalovanými realizovaného (podľa žalobcov neoprávneného) prechodu po spornom pozemku, na ktorom sa navyše nachádza asfaltová cesta. Ani súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezadefinoval hrozbu ujmy, ktorá by mala spomínaný charakter, keď za takú odvolací súd nepovažoval konštatovanie prvoinštančného súdu o tom, že neodkladné opatrenie zamedzí vzniku (bližšie nedefinovanej) ujmy na právach žalobcov, vzniku ďalších sporov a urýchli vyriešenie otázky zriadenia vecného bremena. Odvolací súd uzavrel, že žalobcovia neosvedčili potrebu bezodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením, teda nespĺnili základnú zo zákona vyplývajúcu podmienku na jeho nariadenie. Podľa názoru najvyššieho súdu uvedené závery odvolacieho súdu nemožno považovať za celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, a to o to viac, že žalobcovi 1/ zamietnutím návrhu v medziach civilného sporového poriadku nebol odňatý prístup k súdu, keďže rozhodnutie o neodkladnom opatrení nepredstavuje prekážku rozhodnutej veci a žalobcovia sa môžu nároku, ktorý predstavuje podstatu predmetného návrhu, domáhať v riadnom konaní vo veci samej. Dovolací súd dopĺňa, že sporný pozemok je v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb, ktoré sa nijako konania o neodkladnom opatrení nezúčastnili a nie je osvedčený ich negatívny postoj k používaniu predmetnej cesty zo strany žalovaných. To značne znižuje argumentačnú váhu pripomienok žalobcu 1/ a mohlo by spochybniť i vecnú legitimáciu. Účelom neodkladného opatrenia nie je jeho používanie ako nátlakového nástroja, aby došlo napr. k dohode o zriadení vecného bremena. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je teda v odôvodnení primerane vysvetlený nielen s poukazom na

všetky rozhodujúce skutočnosti zistené v konaní, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal a na podstatu procesného inštitútu neodkladného opatrenia. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu, navyše procesne limitovaným konaním o neodkladnom opatrení. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné, či arbitrárne).

18.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, ak ho neodôvodní objektívne uspokojivým spôsobom. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca 1/ neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu 1/ odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

21. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v súlade so zásadou úspechu vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.